Beantwoording vragen voorafgaand aan de raadscommissie

Zaaknummer	Z-25-543373
Documentnummer	DOC-25-1013839
Naam commissielid	S. Heestermans
Fractie	VVD
Onderwerp	Commissievragen VVD raadscie. 3-3 agendapunt 8.1 Voornemen tot vestiging van een asielzoekerscentrum (AZC)
Datum waarop de vraag is gesteld	21 februari 2025

Beantwoording uiterlijk woensdag 15:00 uur voorafgaand aan de commissievergadering.

Portefeuillehouder

Afdeling

1.	Wat wordt er geregeld in een beheersverordening? Kunt u concrete voorbeelden geven?
antwoord	Een beheersverordening legt de bestaande situatie in een gebied vast en regelt het gebruik van gronden en gebouwen zonder nieuwe ontwikkelingen toe te staan. Belangrijke punten: – Gebruik en functies – Vastgelegd wat wel en niet mag (bijv. wonen, bedrijven, agrarisch). – Bouwmogelijkheden – Alleen onderhoud en kleine aanpassingen toegestaan. – Geen ruimtelijke ontwikkelingen – Voor nieuwe plannen is een bestemmingsplanwijziging nodig. Voorbeelden: – Binnenstad: Behoud van historisch karakter, geen hoogbouw. – Bedrijventerrein: Geen nieuwe sectoren, alleen bestaand gebruik. – Woonwijk: Geen grote nieuwbouwprojecten toegestaan. Een beheersverordening is onbeperkt geldig en voorkomt ongewenste ontwikkelingen. Voor wijzigingen is een nieuw omgevingsplan nodig.
2.	De gemeente heeft op basis van de spreidingswet de taak om 263 asielzoekers op te vangen. Waarom is er niet gekozen voor spreiding over meerdere kleinere locaties binnen de gemeente, zoals in andere gemeenten wel gebeurt?
antwoord	Het COA opteert voor één opvanglocatie voor Medemblik. Alleen dan kan het COA een volledig voorzieningenniveau garanderen, inclusief bijvoorbeeld 24/7-beveiliging op locatie. Werken met alleen kleinere locaties past niet binnen de financiële kaders van het COA. Meerdere kleine locaties zijn voor het COA èn voor de gemeente aanzienlijk Duurder dan één grotere locatie. Bovendien is het voorzieningenniveau op kleinere locaties lager.

	Daar zijn de volgende argumenten voor: - Locaties onder de 100 worden niet door het COA ondersteund. Die vallen in alles (kosten, bemensing) onder de verantwoordelijkheid van de gemeente - Locaties vanaf 100 bewoners zijn alleen mogelijk onder voorwaarde dat de gemeente zelf de gezondheidzorg, volwassenonderwijs en beveiliging voor haar rekening neemt. Er is dan geen 24/7 bezetting gegarandeerd door het COA. Er is alleen ambulante begeleiding (geen weekeinddienst, geen avonddienst, geen overlegstructuur, minder incidentenregistratie, geen toezicht in de nacht, Bedrijfshulpverlening is alleen op afstand mogelijk) - Een locatie vanaf 150 bewoners kan door het COA verzorgd worden indien er een volwaardig AZC van minimaal 500 in de nabijheid is waar zorg, volwassenonderwijs en begeleiding beschikbaar zijn. Ook op deze locatie van 150 bewoners is alleen begeleiding aanwezig tijdens reguliere werktijden en werkdagen. Er is geen avond- en nachtbezetting. Beveiliging is op afstand middels cameratoezicht of meldsysteem. - Locaties van 500 gelden als een volledige locatie inclusief gezondheidszorg, volwassenonderwijs, 24/7 beveiliging en alle diensten die bij een locatie horen. Met het COA is overeengekomen dat de locatie in Medemblik (263 bewoners) een volledig voorzieningenniveau krijgt zoals bij een volledig AZC van 500 bewoners.
3.	Het COA kiest voor grootschalige opvanglocaties. Wat zijn de specifieke redenen voor deze keuze, en op basis waarvan zou een grotere spreiding met kleinere locaties niet mogelijk zijn of wenselijk zijn? Kunt u alle argumenten m.b.t. omvang van locaties presenteren?
antwoord	Zie antwoord op vraag 2
4.	Op welke manier zorgt het College dat binnen de overeengekomen termijn het volledige terrein wordt overgedragen? Kan het (huur)contract met de exacte afspraken gedeeld worden?
antwoord	Indien en zodra alle grond (ca. 9,5ha) door verkoper aan de gemeente wordt geleverd wordt ca. 2ha daarvan verhuurd aan het COA voor de ontwikkeling van het AZC. Dit geschiedt zodra de vergunningsstatus dat toestaat. Voorwaarden voor levering zijn opgenomen in de huurovereenkomst met het COA en de koopovereenkomst met de verkoper. Dit betreft geen harde termijn, maar voorwaarden die opschortend werken. Levering aan de gemeente per 1 juni 2025 is een streefdatum. De huurovereenkomst ligt bij de griffie ter inzage.

5.	Is er iets bekend over de samenstelling van de groep mensen die naar het AZC komen?
antwoord	Op een AZC woont een groep mensen die steeds wisselt van samenstelling. Het COA draagt zorg voor een evenwichtige samenstelling.
6.	Hoeveel artsen, overige zorgverleners en ander personeel stelt het COA beschikbaar bij de ingebruikneming en voor de volledige duur van de opvang? Wat gebeurt er als het COA niet voldoet aan de afgesproken personeelsbezetting? Is hier een sanctie of boete aan verbonden?
antwoord	Het COA draagt zorg voor een 24/7 bezetting van het AZC en garandeert een volledig voorzieningenniveau. De exploitatie en beheer zijn der verantwoordelijkheid van het COA. De gemeente kan geen boete of sanctie opleggen aan het COA.
7.	Is er rekening mee gehouden dat de aanwezigheid van deze 263 mensen, naast een claim op de lokale artsenzorg, ook meer zorgverlening betekent voor de tandartsenzorg? Is die daarvoor voldoende in capaciteit?
antwoord	Huisarts, tandarts een praktijkondersteuner GGZ wordt verzorgd door het COA. Dit heeft geen invloed op de lokale capaciteit. Er komt een mobiele tandartsendienst met mobiele behandelruimte, er wordt geen aanspraak gedaan op lokale tandarts en huisarts. Ook de huisartsenzorg voor asielzoekers wordt op locatie geregeld in geval van een locatie van de omvang van Medemblik of groter. Hiervoor wordt geen aanspraak gedaan op de lokale huisartsen. Voor spoed zal 112 gebeld worden en voor doorverwijzing wordt er een beroep gedaan op het ziekenhuis.
8.	Hoeveel extra politiecapaciteit en BOA's worden ingezet en door het COA betaald? Is hier, net als bij de personeelsbezetting, een boetebeding van toepassing als deze capaciteit niet geleverd wordt?
antwoord	In verre weg de meeste gevallen wordt aan het begin van de vestiging van een AZC locatie extra capaciteit ingezet van gemeentelijke handhavers. Voor de politie/wijkagent geldt dat deze ook in beginfase de AZC locatie frequent meeneemt in de surveillancerondes. In verreweg de meeste gevallen wordt dit extra toezicht en surveillance naar enige tijd weer afgeschaald omdat er geen sprake is van overlast en/of criminaliteit. Deze strategie is ook toegepast gedurende de Crisisnoodopvang in Wervershoof en was succesvol. Gemeente ontvangen financiële middelen op grond van het faciliteitenbesluit. Daarnaast wordt door de landelijke overheid gewerkt aan een nieuw financieel instrument waar gemeenten aanspraak op kunnen maken voor het treffen van lokale maatregelen om overlast door asielzoekers te voorkomen en aan te pakken. De verwachting is dat het nieuwe instrument in de eerste helft van 2025 wordt opengesteld.

9.	Is het zo dat van rijkswege standaard al extra capaciteit qua politie beschikbaar komt voor gemeenten met een AZC, of maakt deze omstandigheid geen verschil? Gaat u hierover in gesprek met het ministerie?
antwoord	Nee, van rijkswege wordt er standaard geen extra politiecapaciteit beschikbaar gesteld voor gemeenten met een AZC locatie. Dit is ook niet realistisch gezien alle gemeenten verplicht zijn om een AZC te realiseren op grond van de Spreidingswet en het gegeven dat politiecapaciteit schaars is. Het onderwerp 'politiecapaciteit' maakt al onlosmakelijk onderdeel uit van de diverse bestuurlijke overleggen. Zo wordt dit thema besproken in diverse bestuurlijke gremia 's: 1. Westfriese gezagsdriehoek (alle Westfriese burgemeesters, officier van justitie en teamchef politie basisteam Hoorn) 2. Regionaal Bestuurlijk Overleg Politie (RBOP) waar alle burgemeesters zijn aangesloten van de politie eenheid Noord-Holland en het 3. Landelijk Bestuurlijk Overleg Politie (LOVP). In dit overleg spreken de regioburgemeesters o.a. met de minister en de korpschef van de Nationale politie over het beheer van en de taakuitvoering door de nationale politie.
10.	In argument 1.3 wordt gesteld dat de gemeente specifieke voorwaarden en behoeften van de lokale gemeenschap kan inbrengen. Aan welke specifieke voorwaarden wordt hierbij gedacht?
antwoord	In de Bestuursovereenkomst staat opgenomen dat wij als gemeente verschillende overlegstructuren tussen gemeente en COA instellen. Zo is er een overlegstructuur aangaande communicatie, veiligheid, begeleiding, vrijwilligers, bedrijfsvoering, onderwijs, zorg en OOV. Deze specifieke voorwaarden zorgen dat we de belangen van bedrijven, (maatschappelijke) organisatie en scholen dienen. Indien daar aanleiding voor is biedt de Bestuursovereenkomst de mogelijkheid om bestuurlijk te escaleren.
11.	In argument 2.1 wordt benoemd dat de ontwikkeling van een AZC de gemeente kansen biedt om de regie over toekomstige stedelijke groei te versterken. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat woningbouw op deze locatie lastig kan zijn vanwege de ligging aan een provinciale weg en de bijbehorende geluids- en milieucontouren. In andere gemeenten, zoals Hoorn en Opmeer, zijn echter complete woonwijken gerealiseerd langs provinciale wegen zonder dat dit een belemmering vormde. Waarom is dit daar wel gelukt en in Medemblik niet?
antwoord	In het Stadsplan Medemblik is een studie gedaan naar de plekken waar het beste woningbouw kan plaatsvinden. Deze studie is onderdeel geweest van een integrale gebiedsgerichte studie naar een goede ruimtelijke ordening voor de stad, om de stad klaar te maken voor de toekomst, rekening houdend met de specifieke uitdagingen voor de stad. En ook met milieucontouren van wegen en van

	bedrijventerreinen. In deze richtinggevende visie is er sprake van op termijn de sportvelden die nu in het midden van de stad zijn gelegen, te verplaatsen naar het gebied genaamd 'Entree West' (waar nu het AZC is geprojecteerd). Hierdoor is er meer ruimte voor sport, de kans om een fraaie groene entree te maken voor de stad en binnen de stad ruimte voor woningbouw. Meer toelichting hierop is te vinden in het Stadsplan.
12.	In de kanttekeningen wordt gesteld dat als de gemeente geen gehoor geeft aan de opgave, zij de regie verliest. Wat houdt interbestuurlijk toezicht in dit kader precies in, en waarom wordt hiermee geschermd terwijl andere gemeenten ook nog geen besluit hebben genomen?
antwoord	Veel gemeenten hebben al wél een besluit genomen. Verschillende maatregelen zijn in het kader van het interbestuurlijk toezicht mogelijk: -tijdelijk kan het Rijk meer verantwoordelijkheid of middelen overnemen om de uitvoering van de spreidingsmaatregelen te waarborgen. -het Rijk kan direct ingrijpen door bijvoorbeeld een last onder dwangsom op te leggen of andere sancties te overwegen. - het Rijk kan besluiten om de beschikbare financiële middelen die bedoeld zijn voor de uitvoering van de wet in te trekken of niet uit te keren als een gemeente of provincie haar verplichtingen niet nakomt. - Als een specifieke gemeente haar taak niet goed uitvoert, kan het Rijk besluiten om bepaalde taken over te dragen aan een andere gemeente die wel in staat is om die taken goed uit te voeren. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als een regio te weinig opvangplekken biedt of haar taakstelling niet haalt. - In extreme gevallen kan de rijksoverheid een formeel aanwijzing geven aan een gemeente of provincie om verplicht bepaalde maatregelen te nemen. Dit betekent dat het Rijk de gemeente kan verplichten om binnen een bepaald tijdsbestek concrete acties te ondernemen.
13.	In tegenstelling tot meerdere gemeenten neemt Medemblik al verantwoordelijkheid door het huisvesten van arbeidsmigranten, Oekraïense vluchtelingen en statushouders. Kan hiermee niet worden gesteld dat Medemblik al voldoende bijdraagt?
antwoord	Nee. De taakstelling voor de opvang van Oekraïners en de huisvesting van statushouders staat los van de taakstelling om - in het kader van de Spreidingswet - 263 asielzoekers op te vangen.
14.	Kunnen de kosten binnen het sociaal domein en voor handhaving toenemen door de opvang van 263 asielzoekers? Staat het Rijk of het COA garant voor eventuele extra kosten?
antwoord	Ja, middels de jaarlijkse uitkering van het COA in het kader van het Faciliteitenbesluit kunnen de kosten worden gedekt. Indien dit niet toereikend is kan bij het COA beroep worden gedaan op een extra bijdrage.

	Momenteel wordt door de landelijke overheid gewerkt aan een nieuw financieel instrument waar gemeenten aanspraak op kunnen maken voor het treffen van lokale maatregelen om overlast door asielzoekers te voorkomen en aan te pakken. De verwachting is dat het nieuwe instrument in de eerste helft van 2025 wordt opengesteld.
15.	De gemeente koopt stallen en een woning voor € 750.000,- en neemt deze in beheer met de intentie een plan te maken voor tijdelijk gebruik of sloop. Aangezien sloop kosten met zich meebrengt, welke ideeën voor tijdelijk gebruik worden overwogen?
antwoord	Er zijn nog geen concrete plannen voor tijdelijk gebruik onderzocht. De stallen zijn naar verwachting niet geschikt voor alternatieve aanwending. De woning kan eventueel een rol vervullen voor het AZC of na onderzoek geschikt bevonden worden voor ondersteuning bij een toekomstige bestemming.
16.	Waarom is de gemeente voornemens de stallen en de woning aan te schaffen? Had enkel de grond niet voldoende geweest?
antwoord	De stallen en woning maken onderdeel uit van het boerenbedrijf waar ook de agrarische grond onderdeel van uitmaakt. Het is als geheel aangeboden. Alleen de grond te koop aanbieden is voor de verkoper geen optie.
17.	In het beoogde resultaat wordt gesteld dat de aankoop van de gronden kansen creëert die in de toekomst van belang zijn voor het stadsplan Medemblik. Tegelijkertijd ontvangen wij veel signalen van inwoners die al lange tijd wachten op een woning en zich zorgen maken over de voorrang voor bepaalde groepen. Kunt u toelichten hoe deze gronden op korte en lange termijn bijdragen aan zowel de woningbouwopgave als de geplande sportvoorzieningen?
antwoord	De verschillende opgaven die er zijn, om de stad Medemblik klaar te maken voor de toekomst, inclusief de vraag naar woningen en ruimte voor sport, zijn integraal gebiedsgericht bekeken. Na een zorgvuldig proces, inclusief participatie, heeft dit geleid tot een Stadsplan, dat als richtinggevende visie is vastgesteld door de gemeenteraad. Verplaatsing van de sportvelden naar 'Entree West' leidt tot meer ruimte voor sport, kans om de toegang van de stad fraaier en groener te maken, en ruimte voor woningbouw (op de huidige plek van de sportvelden. De aankoop van de grond voor het AZC maakt deze ontwikkeling op de langere termijn mogelijk.
18.	Waarom start de huur pas bij oplevering en niet bij aanvang van de inrichting?
antwoord	De huur start zodra de grond aan het COA ter beschikking wordt gesteld (notariële levering), derhalve nog voor start bouw. Daarmee is de gemeente zo vroeg mogelijk zeker van inkomsten. In de huurovereenkomst is geregeld dat het COA voor de volledige periode van 5 jaar huur betaalt.

19.	Kunt u alle taxatie informatie met de raad delen?
antwoord	Het taxatierapport ligt bij de griffie voor alle raads- en commissieleden ter inzage. Hierover bent u per griffiemail van 14 februari geïnformeerd.